

Expertpanel - Ian Muller: Het nieuwe schrijven

23-06-2011 09:38

Live-column

Hiervan gaf Ronald Giphart ons in zijn Volkskrant column van dinsdag 21 juni een mooi voorproefje. Op verzoek van de VU schreef hij die column live in de mediazaal van de universiteit. Niet alleen gaapten de studenten hem onverbloemd aan, in no time bemoeiden ze zich ook intensief met het schrijfproces. Schrijven is als voetbal: iedere Nederlander heeft er verstand van. Niet voor niets is Wikipedia hier zo'n groot succes. We delen graag onze mening. En we hebben ook een mening. Over de kwaliteit van de krant, over de inhoud van de schoolboeken, over de verhaallijn van een roman. Er zijn momenteel alleen nog zo verrekte weinig mogelijkheden om ook zelf mee te doen. Mee te denken, te praten, te schrijven met die journalist, die vakdocent of literator.

Cultuur

Waar komt dat door? Ik geloof stellig dat het iets te maken heeft met onze Westerse cultuur. Auteursrecht is nog steeds een van de grootste issue's binnen het uitgeeflandschap. Wij claimen nadrukkelijk het eigendom over hetgeen we creëren en publiceren. Heel anders dan bijvoorbeeld in China, waar kopiëren tot een grote deugd wordt gerekend. Hier zien we plagiaat nog steeds als ondeugd en zweemt rond citeren altijd een geur van onrechtmatigheid. Tegelijk doen we niets liever dan ons eigen werk op dat van anderen baseren. Geen proefschrift zonder een oceaan aan voetnoten. Geen column zonder 'inspiratie' van anderen (ook deze niet, zie bv InCT column 21 juni van Pieter Kers). Kunst is dus die drive om mee te schrijven te verenigen met de hang naar individuele uniciteit.

Mumba

Die kunst start met de gedachte dat je aan het werk van een ander steeds weer iets eigens toe kunt voegen. Dus je staat als Silvia Witteman tussen het Artis publiek te kijken naar het pas geboren olifantje Mumba en je verwerkt uitroepen van de omstanders zoals 'AAAAAAAAAAAAHHH...' of 'O MY GOD! THIS IS SO PRECIOUS!' in je pennenvrucht (Volkskrant column 22 juni). Omdat we het hier hebben over het nieuwe lezen én het nieuwe schrijven, vraag je die jongen naast je meteen even of hij wat net geschoten video's overseint en je legt een link naar Artis (<http://www.artis.nl/nieuws/2011/06/20/mumba-stapt-voor-het-eerst-naar-buiten/>). Natuurlijk leg je ook het sfeerinterview dat je afneemt van oppasser Remco vast in beeld en geluid. En de hele tekst daarvan is weer via je column op te roepen.

Een kwestie van tijd

Dit is slechts stap één. De auteur heeft hierbij nog volledige controle over het schrijfproces. Maar wat gebeurt er wanneer de romancier niet eerst zijn manuscript schrijft, maar op zijn portal alleen de werktitel van zijn nieuwste roman in wording publiceert. Lezers zullen dit als kans zien om zelf suggesties te doen. En niet alleen voor de titel, maar ook over het plot, de situering, omvang, personages, verhaallijn, etcetera. Terwijl ik dit schrijf, is co-creatie in sommige branches al lang en breed gemeengoed. Maar ik kan nog geen goede voorbeelden van (boeken)uitgevers vinden die er stelselmatig gebruik van maken. Hoe lang duurt het nog voordat Kluun zijn nieuwste multimediale titel samen met zijn lezers tot stand laat komen. Of dat Youp het publiek inspraak geeft, niet alleen in zijn show, maar ook over de videocolumn in NRC en de selectie van sketches voor de nieuwste i-pad bundel? Jazeker, daar is een omslag van ons denken voor nodig, maar geloof me, dat is gewoon een kwestie van tijd. De lezers zijn er al klaar voor, nu wij en onze auteurs nog ...